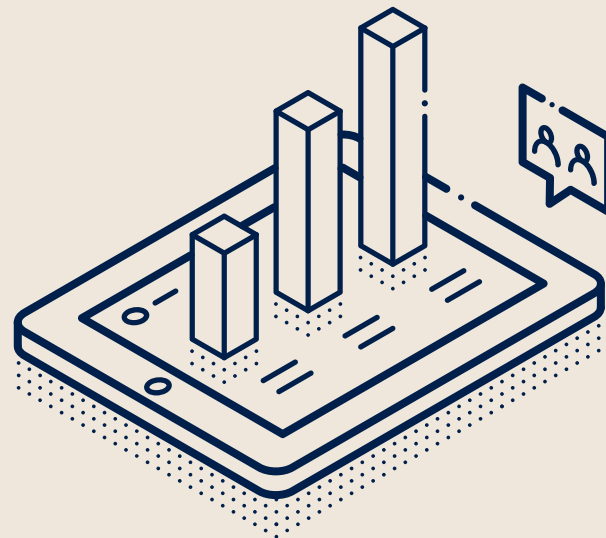

INFOMEDIA

ALZHEIMERFORENINGEN

Plejehjem i medierne

SUPPORT@INFOMEDIA.DK // +45 88 77 33 00

Indhold

Indhold	Sidetæl
Fire vigtige	3
Rapportens indhold	4
Aktører i medieomtalen	5
Institutionsdiskursen	6
Sproglige og diskursive udtryk	7
Eksempler på medieomtaler med en institutionsdiskurs	8
Opdrag og metode	9

Fire vigtige

Om analysen

Denne rapport viser, hvordan Berlingske, DR, TV2, Jyllands-Posten og Kristeligt Dagblad i sine webartikler skriver om plejehjem i perioden 1. januar til og med 30. november 2020.

Hovedformålet med analysen er at afdække, hvor udbredt forståelsen af plejehjem som kommunale institutioner er i mediebilledet. Artiklerne er derfor inddelt efter, om de beskriver plejehjem som institutioner eller taler ind i en opfattelse af, at plejehjemmene *ikke* er beboernes private hjem, hvor de har samme rettigheder, som andre borgere i landet.

Analysen er baseret på 538 artikler med et substantielt fokus på danske plejehjem.

Institutionsdiskursen

Præmissen for nærværende analyse er, at der kun er et fåtal af de traditionelle plejehjem tilbage i Danmark. En væsentlig forskel på de traditionelle plejehjem og de gængse plejeboliger er netop, at de traditionelle plejehjem er institutioner. Og derfor undersøger nærværende analyse, om forståelsen af plejehjem som institutioner stadig er udbredt i medielandskabet.

Hovedkonklusionen i analysen er, at **29% af omtalen opbevarer en beskrivelse af plejehjem som institutioner**. Blandt denne omtale er artikler, der direkte refererer til plejehjem som institutioner, artikler hvor beboerne får fratrækt rettigheder i deres hjem, som ikke gælder den øvrige befolkning samt artikler, der enten fremskriver beboerne eller plejehjemmene som værende kommunens.

Aktører i mediebilledet

Analysen identificerer også hvilke aktører, der bringer holdninger og perspektiver i omtalen og dermed er med til at sætte agendaen i mediebilledet.

Den suverænt mest repræsenterede aktørgruppe var offentlige organer (herunder kommuner og styrelser). **I halvdelen af omtalen bidrog kommuner og styrelser med direkte udtalelser, pressemeddelelser og proaktiv kommunikation.** Til sammenligning fik beboerne kun taletid i 1% af omtalen. **Beboerne blev således talt om og ikke med.**

Interesseorganisationer som Ældresagen og Alzheimerforeningen fik taletid og bidrog med perspektiver i 28% af omtalen.

COVID-19

Smittespredningen på plejehjem og den fysiske sårbarhed over for COVID-19 fyldte markant i mediebilledet, og i alt var **59% af den samlede omtale relateret til coronavirus**.

Flere artikler handlede i den forbindelse om strenge restriktioner og besøgsforbud på plejehjemmene, hvor beboerne blev fratrækt frihedsrettigheder af kommunerne af hensyn til forsigtighedsprincipper. Mange af disse artikler havde således en indbygget institutionsforståelse.

I omtalen relateret til coronavirus var **institutionsdiskursen derfor også markant mere udbredt og kunne ses i 39% af omtalen. Til sammenligning var diskursen til stede i 15% af den øvrige omtale.**

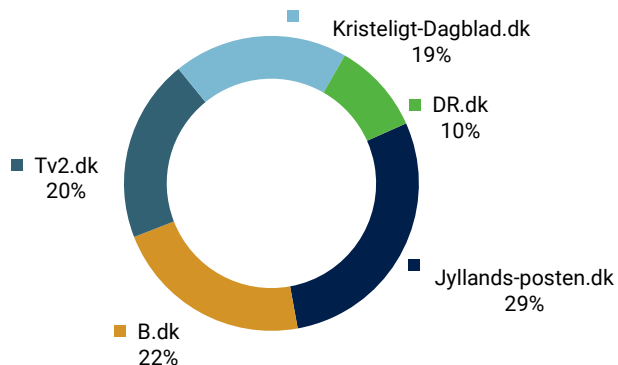
Rapportens indhold

Artiklerne, der ligger til grund for denne analyse, er fremsøgt gennem en søgning på ordene plejehjem, plejecenter, plejebolig, ældrecenter og alderdomshjem. Artiklerne skal have et af følgende ord i overskriften og to gange skal et af de fem ord optræde i artiklen.

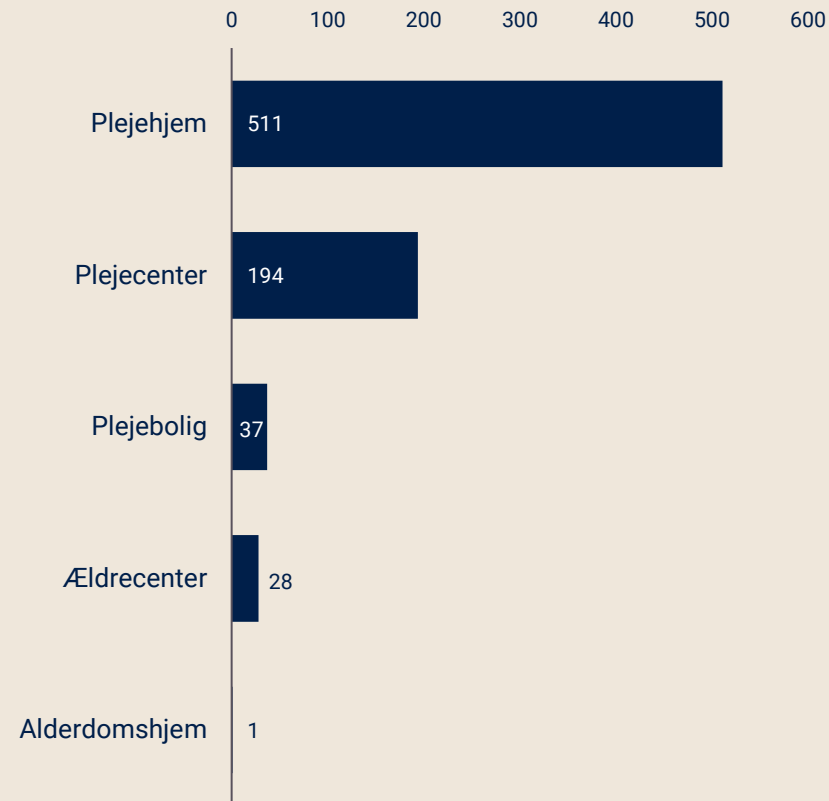
Blandt de 538 artikler, som analysen er baseret på, var ordet plejehjem den hyppigst anvendte betegnelse i medieomtalen, og i 511 artikler (95%) blev denne betegnelse anvendt. Plejecentre var den næst hyppigste betegnelse og blev brugt i 36% af omtalen. Kun en enkelt artikel brugte betegnelsen alderdomshjem.

Jyllands-Posten bidrog med langt de fleste webartikler og genererede i omegnen af tre gange så mange artikler som DR, der blandt de fem udvalgte webmedier leverede færrest artikler om plejehjem.

Fordelingen af omtaler i medierne

Udbredelsen af betegnelser for plejehjem

Aktører i medieomtalen

Der var markant forskel på, hvilke stemmer der blev hørt i medieomtalen. Offentlige organer som kommuner og styrelser satte det største aftryk i medieomtalen, og i 50% af omtalen var personer fra denne aktørgruppe repræsenteret og med til at tegne billedet af de danske plejehjem.

Selve beboerne på plejehjem fik meget lidt taletid i medierne, og kun i 1% af omtalen fik plejehjemsbeboere sin stemme i medierne. Til sammen blev beboere og pårørende citeret i 10% af medieomtalen.

I omtale, hvor offentlige organer kom til orde, var en højere forekomst af institutionsdiskursen end i den gennemsnitlige medieomtale.

Procentdel af omtalen hvor aktørerne udtaler sig

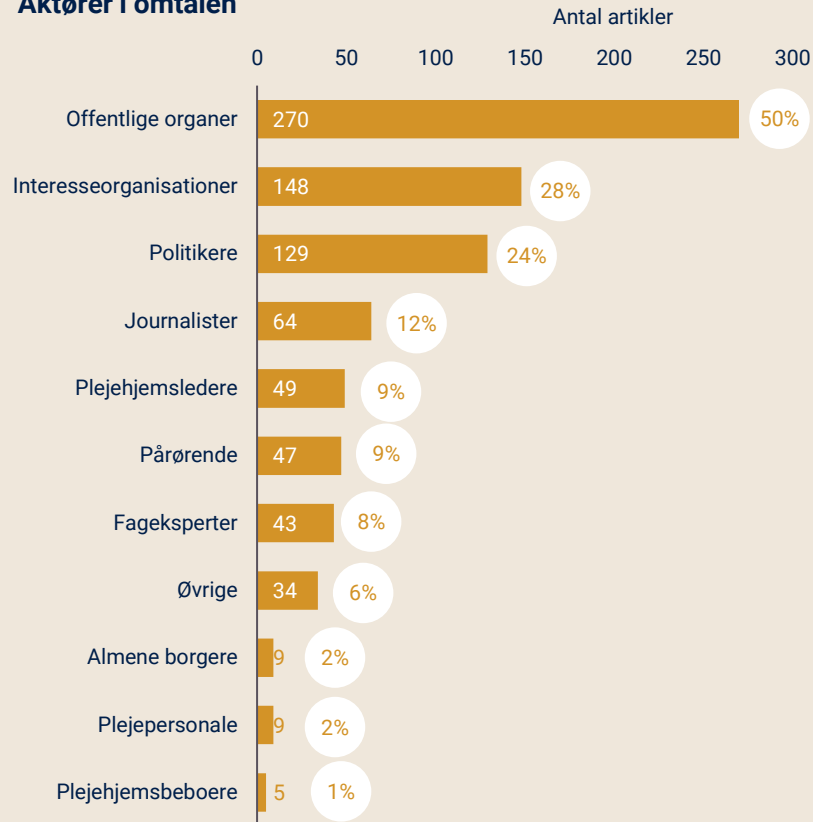
Plejehjemsbeboere og deres
pårørende

10%

Offentlige organer
(kommuner og Styrelser)

50%

Aktører i omtalen

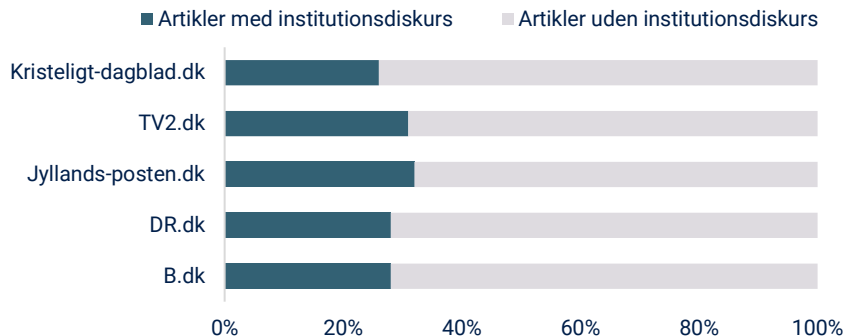
Obs: en artikel kan have flere aktører, hvorfor procenttallet ikke summerer til 100%

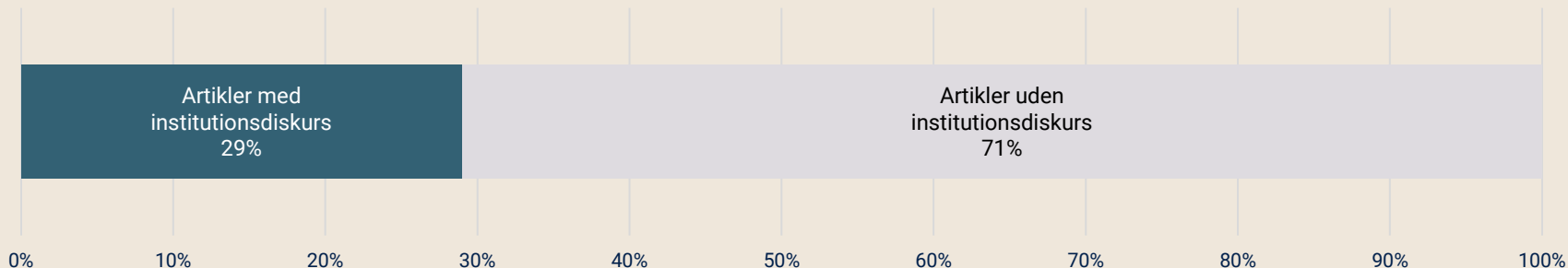
Institutionsdiskursen

- 29% af den samlede omtale bidrog med en institutionsdiskurs.
- Der var ingen signifikant forskel på, hvor udbredt institutionsdiskursen var i de fem medier.
- Mens Kristeligt Dagblad havde den laveste forekomst af artikler med en institutionsdiskurs (26%), var Jyllands-Posten det medie med den største udbredelse af diskursen (32%).

Udbredelsen af institutionsdiskursen i medierne

Overordnet fordeling af omtalen

Sproglige diskursive udtryk

Institutionsforståelsen kom til udtryk på forskellige måder i medieomtalen. I 5% af omtalen blev plejehjem direkte refereret til som institutioner. Dette gjorde sig for eksempel gældende i artiklen "Opråb fra direktør for private plejehjem: Der er ikke nok alternativer til det offentlige", b.dk, 10.07.20, hvor direktør for Danske Diakonhjem Emil Tang blev citeret for at udtale sig om kommunale plejehjem: *'Kommunerne skal måske gribe i egen barm i forhold til ledelsen. Jeg tror på, at der hvor man giver lederen på institutionen friheden til at være leder, så vil man se nogle helt andre resultater'.*

En andet diskursivt udtryk, som var med til at understøtte opfattelsen af plejehjem som institutioner, var 'vores beboere' i betydningen 'kommunens beboere'. Til TV2 fortalte chef for Sundhed og Rehabilitering i Gladsaxe Kommune Herle Kliforth om kommunens valg om at fratage beboerne muligheden for at sige farvel til deres pårørende fra altanen: *'De kan ikke altid forstå, at de ikke må gå ud til deres pårørende, hvis de står og vinker på den anden side af ruden. - Det, vi har oplevet, er, at pårørende går hen til vinduet. Og hovedvægten af vores beboere går så ud til deres datter eller søn og får en krammer. Og det er en øget risiko, vi skal tage alvorligt'* (10.04.20).

I nogle artikler blev der desuden refereret til aflastningspladser på plejehjemmene. Et ord som synes at modarbejde forståelsen af plejehjem som private hjem.

Eksempler på medieomtale

"Sundhedsstyrelsen udsendte mandag en ny vejledning om forebyggelse af smitte på plejehjem, bocentre og andre institutioner"
(Jyllands-posten.dk, 06.05.20)

"Fra torsdag kan du frit besøge ældre på plejehjem både inde og ude [...]. Institutioner kan lukkes ned ved smitteudbrud"
Der kan dog udstedes påbud om besøgsrestriktioner eller kortvarig nedlukning af visse institutioner, hvis der opstår lokale smitteudbrud. Hvis der er mistanke om smitte, øget risiko for smitte på en institution, eller hvis antallet af smittede i en kommune er højt, kan Styrelsen for Patientsikkerhed således udstede et såkaldt nålestikspåbud"
(TV2.dk.dk, 29.06.20)

"- Vi har et ønske om, at vores beboere på plejehjemmene har så lidt kontakt med beboere udefra som muligt, for at de ikke skal blive smittede. Så min anbefaling til alle pårørende er, at de bruger telefonen til at tage kontakt, siger Jan Nielsen [direktør i ældreforvaltningen hos Aalborg Kommune]. Finn Andersen [pårørende] har ikke givet helt op endnu. Han vil nu prøve, om det kan lade sig gøre at føre en samtale med sin kone gennem vinduet"
(DR.dk.dk, 29.06.20)

"- De to beboere var på aflastningspladser, som holdes helt adskilt fra resten af plejehjemmet. Vi samarbejder med infektionsmedicinsk afdeling om behandling og følger anvisningerne, siger hun [viceområdechef i Aarhus Nord] til Århus Stiftstidende."
(TV2.dk.dk, 12.03.20)

Eksempler på medieomtale med institutionsdiskurs

"Hvorfor skal Hr. Strøm ikke have lov til at bruge de offentlige skattekroner, der alligevel bruges, på eksempelvis at bo på et hjem, hvor de herrer, præsten samler, kan bo sammen hver for sig? Med den profil som disse mennesker måtte ønske for hjemmet? Hvorfor er vi bundet via vores egne skattekroner til institutioner, som defineres af personale og politikere, men ikke borgere?"

INDLAND

Bodils mand er isoleret: De sendte coronasyg tilbage på plejehjemmet

Plejehjem i 35 af landets 98 kommuner er ramt af coronasmitte. I Gilleleje blev en syg beboer sendt tilbage fra hospitalet til plejehjemmet.

" - Jeg synes ikke, det er rimeligt at sende så plejekrævende, smittefarlige patienter tilbage. Vedkommende blev sendt tilbage i såkaldt isolation i eget hjem, men et plejehjem er jo ikke et isoleret hjem. Det er en institution med en masse andre beboere og plejepersonale"

KOMMENTARER

Søren Pind: Jeg vil ikke tilskrives et plejehjem, som intet har med mine åndsevner at gøre

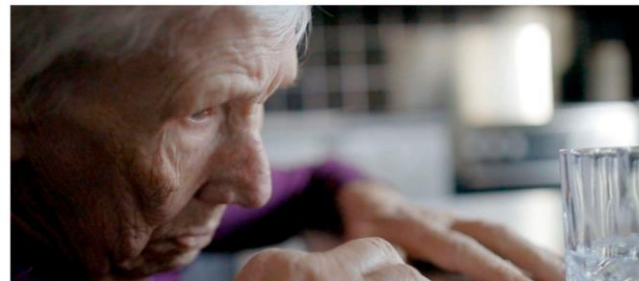
Mit ærinde er ikke at angribe de mennesker, som hver dag samvittighedsfuldt passer deres arbejde. Men det er at angribe den vilghed i udgangspunkt, hvor mine ønsker som borger ingen rolle spiller.

DANMARK

Venstre vil sikre frit plejehjemsvalg til Else, men kommunernes regnemetoder står i vejen

Mennesket skal i centrum af fremtidens ældrepleje, mener Jakob Ellermann-Jensen efter TV 2s dokumentar »Plejehjemmene bag facaden«. Blandt andet skal der være flere fritplejehjem, mener Venstre. Men det kommer der ikke, for kommunerne laver ordentlige regnskaber, lyder det fra både Dansk Industri og Dansk Erhverv.

"Det ville være rigtig rart, hvis der var et regnskab for hver enkelt institution, men vores krav er sådan set bare, at pengene følger borgerne, så vi beder bare om en fair og gennemsigtig pris på, hvad det koster at drive ældrepleje i de enkelte kommuner"

Opdrag og metode

Om analysen

Nærværende rapport er baseret på omtale af plejehjemsdebatten i følgende landsdækkende dagblades onlineversion: Berlingske, DR, TV2, Jyllands-Posten og Kristeligt Dagblad. Omtalen er fremsøgt gennem en søgning på bestemte ord; plejehjem, plejecenter, ældrecenter, plejebolig og alderdomshjem.

Analysen baserer sig på 538 artikler med et substantielt fokus på plejehjem, hvorfor omtaler, der ikke handler om plejehjem men blot berører emnet i en enkelt sætning, er sorteret fra i analysen. Omtaler, der handler om udenlandske plejehjem er ligeledes frasorteret.

Formålet med analysen er at dokumentere, hvordan journalister og forskellige aktører i medierne taler om plejehjem. Herunder er hensigten at vise omfanget af medieomtale, der enten understøtter opfattelsen af plejehjem som institutioner eller omvendt oppebærer et nuanceret billede af plejehjem som private boliger, hvor beboerne har samme rettigheder, som alle andre borgere i Danmark.

Analysen har bekræftet hypotesen om, at plejehjem refereres til som kommunale institutioner i en væsentlig andel af medieomtalen.

